

בשנת 1990 הוזמנתי כאורח כבוד למטולה לצוון מלאת שמנונים שנה לבניין "החדש" של בית הספר. היה זה יום חגיגי שהוקדש כולו לבית הספר במטולה.

בבית

תרצה ואורה, האחים הקטנים, נולדו במטולה. גרו אז בקומה העליונה של בית הפיקידות.

תרצה נולדה ב-1910 ביום חורף סוער. אני זכר את הגבי דזיך המילידת עשו את מלאכתה, עוזרת בלבד. הכל נעשה בשקט ובסדר. أما שכבה בימייתה זמן קצר יותר והכל עבר בשקט ובסדר. בחוץ הייתה אותו יום סערה קשה. גנות עפו, גג הרפת שלנו התמוטט והתקפל לשניים...

ולמחרת התמלא ביתנו נוקיסים. כל תלמידה של אמא יצאו לעמק עיון קטפו מהנוקיסים הגודלים והיפים שצמחו שם. כל ילד הביא זר, עד שהיינו נאלצים להוציא את הזרים מהבית מפני הריח החרי.

אחרי שנה נולד אורה. מניין קיבל את שמו, המוחיד בעט, ובוודאי אז? דיד של אבא, המורה פפר מיפו, סיפר שנכדו נקרא בשם אורה. אבא התלהב: "הנה אורה העתיד של ישראל". ואו נולד הבן במשפחהנו ונקרא בשם אורה.⁴ וכך היינו בבית שישה ילדים: אני הבכור, אחורי צעירה ממנני בשנה ומחצה רוחמה, צעירה ממנה תמר, אחורי עמנואל ואחריו שני הקטנים.

אמא עבדה גם בהוראה וגם ניהלה את משק הבית בכוחות עצמה ובעזרת הילדים בלבד.

לא קל היה אז לנהל בית מבריק מנקיון כאשר את המים, למשל, מביאים בפחים מהמעיין. אך אצלנו תלמיד ניקו, הרתינו, הקפידו מאוד על היגיינה. עד היום איני מסוגל לאכול בלי נטילת ידיים). כך עבכנו בשлом את מניפות טיפוס הבהירות ומחלות אחרות שפטו בזמן מלחמת-העולם וגרמו למותם של אנשים רבים, גם במטולה.

בבית הפיקידות הגדול גרו לפחות עד 1913. ה"בר-מצווה" שלי נחוג בבית זה. ההכנות לבר-מצווה החלו בבישול ובאפייה. נבי לישנסקי הייתה המומחית לאפייה במטולה. בהשגחתה ולפי הוראותיה בישלו ואפו שכנות וידיות. העוגות נאפו בתנור גדול, תנור רוסי מוסק בפחמים שהיה כתוספת למטבח.